Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maass), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

"Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 174. Brașovŭ, Luni, Marți 9 (21) Augustŭ 1888.

Brașovŭ, 8 Augustŭ st. v. 1888.

Foile guvernamentale au rêprodus din firŭ în pĕrŭ darea de sémă, ce a făcut'o alegĕtorilorŭ sĕĭ deputatulŭ maghiarŭ-ardeleanŭ Iuliu Horvath, unulŭ din ómenii cu véḑă și cu influință ai partidei tiszaiste. Ele au cuvênt de a lăuda vorbirea lui din punctulŭ lorŭ de vedere, bine sciindŭ că omulŭ bunŭ de gură póte sĕ zugrăvéscă cu seducătóre colorĭ stările cele mai urîte și triste, póte sĕ amăgéscă chiar pe mulțĭ de a se alătura lui și de a servi scopurilorŭ sale. Dér și noi avemŭ cuvêntŭ — credemŭ — de-a reduce aserțiunile d-lui Horvath la adevĕrata lorŭ valóre, nu numai din punctul nostru de vedere, ci din al interesului generalŭ. Lipsindu-ne însĕ timpulŭ și spațiulŭ de a ne ocupa cu întréga vorbire a numitului deputatŭ, ne vomŭ mărginì a atinge numai două părțĭ pregnante dintr'ênsa.

Décă d-lŭ Horvath face elogii d-lui Tisza înfățișându'lŭ înaintea alegĕtorilorŭ sĕi ca omŭ providențialŭ alŭ statului ungarŭ; décă punêndu-se pe sine însușĭ în paralelă cu elŭ se face atâtă de micŭ, atâtŭ de naivŭ în vederile și tendințele sale, numai ca sĕ pótă înălța cu atâtŭ mai susŭ pe Tisza — trécă, ducă-se. D-lŭ Horvath e unulŭ dintre stêlpii lui Tisza, representantul principalŭ alŭ óleloru egiptene din carĭ se hrănesce Ungurimea din Ardélŭ; nu e mirare dér că pe ministrulŭ-președinte ìlŭ declară de omŭ providențialŭ.

„Providențialŭ“ pare Tisza întru adevĕrŭ pentru interesele specifice maghiare și maghiare-ardelenescĭ, fiind-că abia se va mai afla vreodată bărbatŭ de statŭ în Ungaria, care sĕ îndrăsnéscă a subordina cu atâta necruțare și cutezare interesele superióre de statŭ intereselorŭ de rassă maghiare.

Dér tocmai pentru aceea, noi carĭ voimŭ consolidarea statului pe basa raporturilorŭ firescĭ ale țĕrilorŭ și popórelorŭ, ce'lŭ constituescŭ, — adecă unŭ statŭ cum l'a lăsatŭ Dumneḑeu și l'a făcutŭ istoria, ér nu cum și-lŭ închipuesc kulturegyletiștii și șoviniștii,—considerămŭ pretinsa „misiune providențială“ a d-lui Tisza ca fórte fatală pentru viitorulŭ acestorŭ țĕrĭ.

Istoria va face la rêndulŭ sĕu judecată dréptă între noi și mamelucii lui Tisza. Destulŭ că pe noi nu ne intereséză pretinsele însușirĭ strălucite de bărbatŭ de statŭ, ce i le atribue Horvath d-lui Tisza, ci ne intereséză faptele lui de doispre-ḑece anĭ, de când e la cârmă, și aceste, după convingerea nóstră cea mai profundă, numai laudă și recunoscință nu merită.

E fórte caracteristicŭ modulŭ, cum atinge d-lŭ Horvath în vorbirea sa, între altele multe mai puținŭ importante, și miserabila politică interióră dela noi, *cestiunea națională̆țilorŭ.* Ca sĕ ne împace cu starea nóstră actuală creată de dumnealorŭ și de guvernulŭ Tisza Horvath se provócă simplu la ceea ce face Rusulŭ cu frații noștri din Basarabia.

N'aveamŭ nevoiă de marea elocință a d-lui Horvath ca sĕ ne putemŭ închipuì diferența ce póte sĕ fiă între a fi tocatŭ în capŭ de unŭ uriașŭ ca îndată sĕ morĭ, și între a fi torturatŭ de unŭ șérpe, care se căsnesce a te înghiți, dér nu póte — două stărĭ în adevĕrŭ nu prea plăcute.

Noi din punctul nostru de vedere esteticŭ moralŭ *nu vedemŭ nicĭdecum justificată asuprirea cea mai mică cu cea mai mare* și este ceva ce ne face sĕ comparămŭ mai multŭ în favórea aceluia, care se declară pe față, că voiesce a-țĭ face rĕu negândŭ, neescusându-șĭ și neînfrumsețându-șĭ fapta, decâtŭ în favórea aceluia, care ìțĭ vorbesce, ție și lumei, numai de bine, pretecstândŭ cele mai leale și amicabile intențiunĭ, și-țĭ face apoi celŭ mare rĕu.

Dealtmintrelea amŭ fi fórte curioșĭ a afla dela d-lŭ Horvath, că pe lângă tótă desteritatea lui de a face din négră albă, cum ar puté aduce d-sa constituțiunea, legea de naționalitate și pretinsulŭ liberalismŭ ungurescŭ în consonanță cu ceea ce trebue sĕ sufere ḑilnicŭ națiunile nemaghiare din Ardélŭ și Țéra ungurésca; căcĭ esplicațiunea, ce ni-o dă d-lŭ Horvath, că „statulŭ acesta e maghiarŭ“ ni se pare cu totulŭ nesuficientă fața cu adevĕrulŭ și faptulŭ nenegabilŭ: că statulŭ așteptă și pretinde și dela noi Nemaghiarii tóte câte le așteptă și pretinde dela Maghiarĭ, prin urmare trebue sĕ ne dea și nouĕ tóte cele ce li le dă lorŭ.

Cealaltă parte a vorbirei d-lui Horvath, care ni-a atrasŭ atențiunea, tractéză despre rĕscumpĕrarea regalielorŭ și în deosebĭ despre întrebuințarea acelor sume, carĭ vorŭ încurge în cassele comunale pentru dreptulŭ de cârciumăritŭ trilunarŭ. D-lŭ Horvath făcŭ în vorbirea sa între aplausele ascultătorilorŭ sĕi propagandă pentru idea, ca din aceste sume sĕ se creeze unŭ fondŭ de împrumuturĭ pentru economĭ. Mărturisimŭ, că nicĭ acéstă ideă a d-lui Horvath, séu póte a măiestrului sĕu Tisza, nu ne este mai simpatică, decâtŭ vederile d-sale privitóre la politica interióră.

Folosirea fondului acestuia de împrumuturĭ, ce este a se înființa din competințele de desdaunare séu rĕscumpĕrare comunală, nu se va puté restrînge numai la micii economĭ, fără de a causa însușĭ fondului daună, ci va trebui sĕ fiă generală, devenindŭ banii fondului accesibilĭ pentru fiă care doritorŭ de împrumuturĭ. Tocmai de aceea însĕ nu înțelegemŭ, de ce sĕ se facă fondurĭ de împrumuturĭ cu folosire generală numai din competințele comunale și nu și in competințele posesorilorŭ de mijlocŭ și marĭ.

Nu cumva se intenționézâ și aici, ceea ce s'a făcutŭ și se face și aḑi cu împrumuturile de statŭ, adecă, că posesorii cei de mijlocŭ și marĭ le-au întrebuințatŭ pe ale lorŭ pentru scopurile lorŭ proprie până ce administrațiunea pe cele comunale (individuale dealtmintrea după firea lorŭ, și nu comunale,) nu le lăsa în cele mai multe locurĭ a se întrebuința numai pentru scopurĭ comunale, pentru carĭ a contribui datorĭ suntŭ și posesorii din afară. Décă suntŭ acele fondurĭ de lipsă și folositóre pentru ca economulŭ sĕ pótă obține împrumuturĭ eftine, ce admitemŭ, că ar fi lucru bunŭ, pentru ce sĕ nu'șĭ lase și posesorii de mijlocŭ și marĭ competințele lorŭ din regalie ca acționarĭ pentru acele fondurĭ? fondurile astfeliu arŭ deveni mai marĭ arŭ puté face mai multŭ bine și folosirea lorŭ generală ar fi îndreptățită.

Ni se pare totușĭ cam nedreptŭ lucru ca posesorii de mijlocŭ și marĭ sĕ-șĭ întrebuințeze competințele lorŭ pentru lipsele lorŭ individuale, ér comunele din competințele lorŭ sĕ facă unŭ fondŭ de binefacere de obște. Mai bine sĕ-șĭ acopere atuncĭ comunele cu competințele lorŭ lipse de acele, la carĭ a contribui nu suntŭ datorĭ posesorii din afară d. e. plata învĕțătoréscă, chieltuelĭ eclesiastice etc., carĭ se acoperŭ prin aruncurĭ.

Nu trebuie sĕ uitămŭ, că cârciumăritulŭ de trei lunĭ, așa numitulŭ cârciumăritŭ cantoralŭ, e după firea lui confesionalŭ, adecă compete bisericilorŭ, și că pe lângă tótă opintirea posesorilorŭ și până acum e predatŭ în multe locurĭ prin documente valide și obligătóre bisericilorŭ respective. Ce sĕ se întêmple cu aceste competințe? Nu cumva crede dlŭ Horvath a lipsi pe aceste eclesii prin legea despre rĕscumpĕrarea regalielorŭ de acele competințe séu de libera dispositiă asupra lorŭ? Așa ceva totușĭ ar tăia pré afundŭ în dreptulŭ proprietății.

Avisŭ decĭ comunelorŭ, ca la timpulŭ sĕu, când se va aduce legea despre rĕscumpĕrarea regalielorŭ, sĕ-șĭ âmble de tréba și sĕ 'șĭ pretindă libera dispunere asupra acelorŭ competințe tocmai așa ca posesorii privațĭ.

Scrisórea primatelui Simor către ministrulŭ Trefort.

Scimŭ, că ministrulŭ Trefort a adresatŭ unŭ rescriptŭ către primatele din Strigoniu, Ioanŭ Simor în afacerea scolară din Sâmbăta mare (Nagy-Szombat), provocândŭ pe primatele sĕ procédă cu rigóre contra directorului preparandiei romano-catolice de acolo Regéczy Iozsef, care a respinsŭ cu ocasiunea esamenelorŭ finale din anulŭ acesta orĭce ingerință a inspectorului scolarŭ Bartal Rezsö—celŭ ce a fostŭ trimisŭ sĕ asiste la esamene ca comisarŭ din partea guvernului — sub cuvêntŭ, că scóla fiindŭ confesională și nu de statŭ, statulŭ nu póte ingera la aceste esamene prin comisarii sĕi. Scimŭ totodată, că în acelŭ rescriptŭ ministrulŭ adause, că décă numitulŭ directorŭ scolarŭ nu se va supune ordinului sĕu, elŭ ìlŭ va suspenda din oficiu și-lŭ va trage în cercetare disciplinară.

In urma acestui rescriptŭ, dela 8 Augustŭ, primatele, ca rĕspunsŭ, adresà ministrului cu data de 14 Augustŭ unŭ rescriptŭ, care de sigurŭ nu-ĭ va fi făcutŭ ministrului o surprindere prea plăcută și alŭ căruia cuprinsŭ este din cuvêntŭ în cuvêntŭ următorulŭ:

Nr. 4334.

Escelența Vóstră d-le ministru de culte și instrucțiune publică!

Am primitŭ prețuitulŭ resscriptŭ alŭ Esc. Vóstre cu data de 8 l. c. nr. 26,428 din alŭ căruia cuprinsŭ a trebuitŭ sĕ conchidŭ, că în causa preparandiei din Sâmbăta mare, căreia fără nicĭ o causă fundată 'i s'a datŭ o importanță atâtŭ de mare, nu v'au servitŭ Escelenției Vóstre cu informațiunĭ de totŭ imparțiale și obiective aceia, carĭ arŭ fi fostŭ datorĭ sĕ vĕ descopere adevĕrata stare a lucrului, încungiurândŭ astfelŭ multe nențelegerĭ neplăcute.

Imprejurarea acésta însĕ, precum și împrejurarea, că rescriptulŭ memoratŭ, nu sciu din ce causă, s'a publicatŭ și prin ḑiare și Escelența vóstră ațĭ luatŭ cunoscuta dispositiune fără ca mai 'nainte sĕ-mĭ fi făcutŭ mie împărtășire, ca unuia care suntŭ autoritate bisericéscă responsabilă asupra preparandiei catolice din Sâmbăta mare: tóte aceste împrejurărĭ nu mĕ vorŭ împedeca a-mĭ espune vederile mele asupra acestei afacerĭ într'unŭ modŭ cu totulŭ obiectivŭ, cu sinceritate și cu stima ce o datoresce Escelenței vóstre, ca unuia din representații puterii legale esistente în țéră, fiăcare cetățenŭ alŭ patriei și prin urmare și eu, care nicĭ-odată nu m'am gânditŭ ca din considerațiunĭ micĭ personale sĕ punŭ pedecĭ nisuințelorŭ culturale ale Escelenței vóstre, séu sĕ slăbescŭ autoritatea de care guvernulŭ pretutindenea are lipsă; acésta cu atâtŭ mai puținŭ așŭ pute-o face, cu câtŭ provedința dumneḑeéscă m'a ridicatŭ și pe mine la o astfeliu de posițiune, care are necesitatea și dreptulŭ de a fi stimată și onorată în aceeașĭ mĕsură pentru a puté ajutora statulŭ în realisarea ponderóselorŭ sale probleme și pentru ca în unire cu elŭ sĕ-șĭ pótă duce în deplinire și sublima sa problemă.

Dup'acésta declarațiune sĕ-mĭ fiă iertatŭ a reveni la întêmplarea din Sâmbăta-mare, care culminéză în întrebarea, că óre pe basa legilorŭ esistente și în urma ordinațiunilorŭ și instrucțiunilorŭ date de Escelenția Vóstră *cuvine-se inspectorelui scolarŭ reg. dreptulŭ de-a subscrie diplomele învĕțătorilorŭ, séu ba?* Orĭ cu alte cuvinte, că óre *statului*, a cărui dreptŭ de inspecțiune eu totdéuna l'am respectatŭ, îi compete orĭ nu a pretinde subscrierea diplomelorŭ învĕțătorescĭ din partea organelorŭ sale dela astfelŭ de institute preparandiale confesionale, cum este celŭ alŭ Sâmbetei-marĭ? Pentru justificarea vederilorŭ și principiilorŭ mele în cestiunea acésta, sunt nevoitŭ a mĕ ocupa mai pe largŭ cu legile și ordinațiunile privitóre la acéstă causă, fiindcă scurțimea n'ar puté fi decât numai în defavorulŭ adevĕrului și luminei și în detrimentulŭ clarificării ideilorŭ după cum se ḑice: *„obscura flo, dum brevis esse laboro“.*

După §-ulŭ 10 din articulul de lege XXXVIII din 1868, amĕsuratŭ legilorŭ esistente, potŭ sĕ-șĭ ridice institute preparandiale publice tóte confesiunile din statŭ, prin urmare și confesiunea catolică. Așa déră când statulŭ a datŭ confesiunilorŭ acestŭ dreptŭ, nu mai sufere îndoiélă, că esercitarea lui a legat'o de unele condițiunĭ anumite. Nu se póte contesta statului acestŭ dreptŭ, pentru

că nimenī nu va pute susţine că pentru statū ar fi lucru indiferentū cum se crescū cetăţenri lui de către confesiunī.

Drepturile confesiunilorū la educaţiunea poporală statulū lī-o recunósce în §§. 11—15 ai amintitei legī, îngrijindu-se totodată şi de aceea, ca concesiunea dată confesiunilorū, acestea să nu o întrebuinţeze dreptū armă în contra intereselorū statului.

Ca să nu se întêmple acésta, se póte dice că „orī ce institutū confesionalū, care se ocupă de educaţiunea poporală, stă sub inspecţiunea statului". Însă după articululū de lege din vorbă, de institutele, carī se ocupă cu educaţiunea poporală se ţinū şi „preparandiele"; prin urmare stă în dreptulū confesiunilorū, şi de-aicī în dreptulū catolicilorū, să susţină astfelū de institute, sub inspecţiunea supremă a statului.

Se nasce acum întrebarea, că în ce constă acéstă inspecţiune? După § 14 guvernulū are dreptulū şi datorinţa a) de-a visita din când în când şcólele confesionale prin organele sale; b) să îngrijască cu tótă rigórea, ca să se împlinéscă punctualū condiţiunile cuprinse în §§ 11, 12, şi 13; c) să se convingă despre aceea, că óre respectivele autorităţī şcolare împlinescu-şī obligaţiunea de a folosi averea şcólei numai spre scopurile ei?"

In disposiţiunile acestei legī nimicū nu se cuprinde privitorū la diplomele învĕţătorescī. Să vedemū décă nu ne vorū lămuri alte instrucţiunī.

Astfelū de instrucţiune este aceea care a dat'o înaltulū ministerū la 2 Septemvre 1876 şi a fostūaşa de bunū a mī-o împărtăşi şi mie. (Va urma).

SCIRILE DILEI.

Societatea pentru fondū de teatru românū, ce se va ţine în Lugoşū în 15 şi 16 Septemvre n. c., are să fiă, după cum cetimū în „Familia," una din cele mai frumóse adunărī culturale câte amū avutū noi Românii în acéstă monarchiă. Comitetulū arangiatorū, alesū de inteliginţa română de acolo, lucréză cu zelū. Elū se compune din 22 persóne, alegêndu-şī preşedinte pe d-lū Mihailū *Beşanū*, vice-preşedinte pe d-nii I. *Nedelco*, C. *Brediceanu*, şi G. *Mărtinescu*, carī în casū de împedecare au a substitui pe preşedintele, ér în secţiunile respective vorū ocupa loculū presidialū; secretarū generalū: d-lū Dr. Stefanū *Petrovicī*. Comitetulū este împărţitū în 4 secţiunī: Secţiunea I are să se îngrijéscă de încortelarea óspeţilorū şi să róge pe unii bărbaţī de frunte anume ca să participe la acéstă adunare, Secţiunea II are să arangeze representaţiunea teatrală, concertulū, banchetulū, cina comună şi emularea corurilorū vocale din poporū; Secţiunea III are să se ocupe de partea materială şi anume să colecteze taxe de la membrii vechī şi noi, parale pentru premii şi pentru cheltuelī; Secţiunea a IV se compune din preşedintele, vicepreşedinţii şi secretarulū generalū alū comitetului, şi are menirea să supraveghezo lucrările secţiunilorū, să pregătéscă disertaţiunī pentru adunare şi să compună comisiunile aceleia. Comitetulū a compusū o programă fórte interesantă pe care şi noi o vomū publica.

***

In 15 Augustū n. c. a avutū locū *primirea noilorū alumnī în seminarul teologilorū din Blaşiu*. Au fostū primiţī 11 tinerī, dintre carī unulū este destinatū pentru seminariulū centralū din Buda-Pesta.

***

Ministeriulū domeniilorū din România, avêndū în vedere *îmbunĕtăţirea sorţii economilorū de vite şi a agricultorilor din Dobrogea*, a decisū reînceperea lucrărilorū de vêndare *în loturī dela 10—100 hectare* a pământului ce se mai află în proprietatea statului românū. Totodată ministeriulū a decisū, ca să se vêndă şi loturile micī pentru acei proprietarī, carī nu au încă pământū de feliu séu au prea puţinū pentru trebuinţele economiei lorū. Dreptulū de cumpărare îlū au esclusivū numai locuitorii din Dobrogea; se recere încă, ca cumpărătorii se fiă de origine séu de naţionalitate *română, capī de familiă*, şi să fiă séu *cultivătorī de pământū*, séu *economī de vite*. Unū locuitorū póte să-şī cumpere pământū numai în hotarulū comunei în care locuesce. Décă cumpărătorulū ar emigra din Dobrogea, pământulū lui trece în proprietatea statului. Cu esecutarea acestorū lucrărī, aşa numite vêndărī suplimentare, este însărcinatū d-lū inginerū *Ioanū Râmniceanu*, care celū multū până la 1 Ianuarie 1890 va ave să-şī termine lucrările sale. — Prin reîntroducerea acestorū mĕsurī, ce fură cassate de guvernulū trecutū, se va îmbunĕtăţī fórte multū sórtea ţĕranilorū, carī şi cu banī mai puţinī suntū puşī în posibilitatea de a se face proprietarī de pământū. Se scie apoi, că pământurile statului se vêndū în Dobrogea pe preţurī fórte eftine.

***

Regele României se va întórce din străinătate în diua de *16 Augustū* şi va descinde la castelulū Peleşū (în Sinaia).

***

„România" află, că mai mulţī domnī din Bucurescī voescū să constitue o societate pentru *inscrierea acelora, carī voescū să visiteze esposiţiunea din Parisū*. Cei inscrişī vorū ave avantagiulū de a cheltui mai puţin, căcī societatea va întra în tratărī cu mai mulţī hotelierī şi restauranţierī din Parisū.

***

Dlū locot.-colonelū în armata română, *Moise Groza*, este numitū şefū alū statului majorū dela divisiunea III de infanteriă.

***

La *fortificaţiunile Bucurescilorū* se lucréză cu mare activitate. In tómna anului curentū se vorū termina şése fortur împrejurulū acestei capitale.

***

„Epoca" publică sub reservă următórele: „Se dice că ar fi venitū din Turcia vr'o *20 de ţĕranī românī*, carī, soldaţī fiindū pe timpulū resbelului ruso-românoturcū, au fostū făcuţī prisonierī şi împreună *cu alţī 140 au* fostū internaţī într'o fortăréţă din Asia mică. Aceştī ţĕranī mai povestescū, că ei au pututū scăpa de acolo numai evadându-se, şi că fraţii lorū de acolo suferū cele mai marī miserii din partea autorităţilorū turcescī carī îi trateză ca pe nisce sclavī."

***

Cetimū în „Naţiunea": Se vorbesce în unele cercurī că d. *Odobescu*, membru alū Academiei române, va fi în curênd chematū *într'o funcţiă diplomatică*."

***

„Românulū" scrie că d-lū C. Naiman *Paraschivescu*, proprietarulū apelorū minerale dela *Brézu*, *care s'a constatatū a fi mai bune de cătū apa de Buda*, s'a hotărîtū ca chiar în luna viitóre să pună în consumaţiune acéstă apă minerală.

***

Din diferitele părţī ale *României* se raportéză, că *cucuruzulū se desvoltă bine* şi dă speranţa la unū rodū bogatū. — *Grânele au începutū a se exporta* în cantitate mare. La portulū Brăilei se observă o mişcare fórte animată. In portulū Galaţī s'au descărcatū Mercurea trecută mai bine de 320 vagóne cu cereale venite din diferite puncte ale României. Din Odesa sosescū în România ne'ncetatū cererī de grâu.

***

In timpulū *esposiţiunei din Parisū*, D-na *Adelina Patti* va da câte-va concerte acolo.

***

Din incidentulū sĕrbătorirei centenarului alū 9-lea alū conversiunei Rusiei la creştinismū, au *trecutū la confesiunea ortodoxă 2360 de Cehī*.

***

In Bucurescī au începutū din nou să circule mai multe *piese false de câte 5 francī*. Ele suntū uşorū de recunoscutū din causa fabricărei lorū celei próste.

Intêmplărī diferite.

Haiducii bulgarī. După ce tâlharii dela Bellova au liberatū pe cei trei funcţionarī răpiţī, despre carī amū amintitū cu altă ocasiune, guvernulū bulgarū a reluatū cu energiă mĕsurile pentru urmărirea tîlharilorū din munţii Bellovei. Unū altū detaşamentū de trupe urmăresce céta, compusă din vre-o dece indivīdī, carī acum au răpitū şi dusū în codrii pe fotografulū Stoianow şi pe ajutorulū acestuia şi anume aprópe de mânăstirea Rylo. Stoianow fusese chematū să fotografeze ţinuturile cele pitoreşti dela Rylo, unde se găsea tocmai prinţulū Ferdinand. Haiducii profitară de asta ocasiune pentru a-lū răpi şi acum cerū pentru punerea lui în libertate sume enormū de marī.

Grindină. Se scrie din Bistriţa, că în 14 l. c. s'a descărcatū asupra acelui oraşū o plóiă cu grindină atâtū de mare, încâtū nicī cei mai bĕtrânī moşnegī nu-şī aducū aminte să se fi pomenitū cu o grindină asemenea ei. Tóte ferestrile de către médă-di au fostū sdrobite. Oraşulū îţī pare ca pustiu când vedī locuinţele ómenilorū aprópe fără ferestri. Tóte verdeţurile de prin grădinī şi de pe câmpū suntū nimicite. Paguba agricultorilorū e mare.

Jafū la poştă. După cum se scrie din Deva, dilele acestea a fostū jăfuitū oficiulū poştalū de acolo. Hoţulū a pusū mâna pe 120 fl. după ce a spartū cu multă isteţime zidulū. Era nimeritū şi timpulū spargerei fiindcă tocmai atuncī se aflau mulţī banī la poştă; dér îndrăsneţulū făptuitorū neaflândū o sumă mai mare s'a îndestulitū şi cu 120 fl. Este suspiţionatū unū fostū servitorū dela oficiulū poştalū, care e şi ţinutū în arestū.

Sinuciderea unui deputatū. Diarele din Pesta aducū scirea, că deputatulū croatū Szanislau *Rasicī* s'ar fi sinucisū prin glonţū. Nenorocitulū omū să dice că suferea de mania de a persecuta pe nedreptū; pentru astfelū de fapte mustrându-lū consciinţa, s'a hotărîtū să se sinucidă.

Tempestăţī în Austria. Din Austria de susū se telegrafiază, că în părţile a-

---

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS."

Despre grădinele de copii.

Conferinţă ţinută la ateneulū din Craiova.

Dómnelorū şi Domnilorū!

Unulū din faptele caracteristice ale véculuí nostru, şi unū faptū care forméză temelia civilisaţiunii de astădī este grija pentru crescerea şi instrucţiunea tinerimei, şi cu deosebire pentru rĕspândirea acestora în massele poporului prin felurite aşedăminte de educaţiune. Nu numai nu se mai află ómenī, carī să privéscă cu ochī duşmănoşī cultura poporului, ci ea a devenitū astădī una din cele mai însemnate afacerī ale guvernelorū. Revoluţiunea cea mare dela 1792 a făcutū începutulū. Mai târdiu, ce e dreptū, ideea şcólelorū primare pentru poporū a întêmpinatū, în timpulū reacţiunei, multe dificultăţī, astădī însĕ, atâtū în Franţa, mai alesū dela întemeiarea Republicei, câtū şi în celelalte state civilisate, instrucţiunea publică, obligatóre şi gratuită, este bine organisată prin lege şi fiă-care copilū trebue să cerceteze şcóla începêndū dela 6 şi 7 anī.

S'a observatū însĕ, că numai şcólele primare nu suntū de ajunsū, şi că fără completarea lorū prin institute preătitóre şi prin alte aşedăminte care să continue lucrarea lorū, numite în Germania „Fortbildungsschulen" şcólele primare nu potū da educaţiunea trebuincióså orī-cărui individū într'o societate civilisată.

Timpulū până la şése anī, etatea de şcólă, este celū mai însemnatū pentru viitórea existenţă a individului. In aceştī primī anī ai copilăriei se pune temelia pentru întrégă desvoltarea fisică şi sufletéscă a omului. Impresiunile primite atuncī rĕmânū adêncū întipărite în natura copilului şi devinū hotărîtóre pentru ulterióra lui desvoltare şi activitate. Acésta a vĕdut'o şi a spus'o Comenius, Pestalozzi şi alţī pedagogī încă din vechime. Dér ei erau de părere, că familia, sub grija dulce şi plină de devotamentū a mamei, are destule mijlóce şi e singură în stare de-a da copilului crescerea trebuincióså până la 6 anī. Pentru aceea, în antichitate, însaşī popórele care cresceau tinerimea în modū publicū ca Spartanii, Persii şi, în teoriă, Platone în republica sa, lăsau copii până la 7 anī în familiă, sub îngrijirea mamei şi numai de atuncī Statulū se însărcina cu întreţinerea şi educaţiunea lorū.

In contra acestei părerī, filosofulū germanū Fichte şi înainte de elū câţiva ómenī ai revoluţiunei francese, ca Leppelltier, Robespierre, Romme propuseră sistema educaţiunii publice dela primulū anū alū esistenţei, credêndū, că numai aşa s'ar pute regenera omenirea.

Prin instituţiunea grădinilorū de copii s'a aflatū calea de mijlocū între aceste două extreme, dintre carī una, creşterea publică a copiilorū micī, este o utopiă, ér cealaltă, educaţiunea numai în sinulū familiei, este neîndestulătóre.

Prima grădină de copii s'a înfiinţatū la Blankenburg, unū oraşelū în Germania, lângă Rudolfstadt. Autorulū ei este unū pedagogū germanū, nebăgatū în sémă pe timpulū vieţii lui, ér adī celebrulū Fredericū Fröbel. După mai multe încercărī de-a îmbunĕtăţī educaţiunea tinerimei, încercărī încoronate altfelū de cele mai bune succese. Fröbel concepū fericita idee de-a ajuta şi completa mai întâiu educaţiunea maternă prin o instituţiune publică, organisată şi condusă după principiile sciinţei pedagogice de către femei pregătite anume pentru acestū scopū.

Incă dela 1837 înfiinţă Fröbel în Saxonia la Blankenburg, o şcólă de copii, numită la începutū „institutū pentru îngrijirea micilorū copii" (Anstalt für Kleinkinderpflege), şi întemeiă totū atuncī unū jurnalū de săptĕmână intitulatū: „Veniţī, să trăimū pentru copii noştri (Kommt, lasst uns unseren Kinder leben), în care publică mai întâiu jocurile sale pentru copii. Fröbel avū o viéţă fórte sbuciumată, însĕ nimicū nu 'lū pute împiedeca în urmărirea ideilorū sale. La 1839, elū avū nefericirea de-a pierde pe nobila sa soţiă, care, deşi bolnavă conducea cu multū devotamentū aşedământulū înfiinţatū de soţulū ei. Mare fū durerea lui Fröbel; dér elū îşī căută mângâerea într'o îndoită activitate. In acelaşū timpū venindu-i în ajutorū celū mai devotatū elevū şi amicū alū sĕu, Middendorf, elū căută să dea o nouă desvoltare aşedământului sĕu şi pentru acestū scopū 'i dete şi o nouă numire dicêndu-i „grădină de copii." Acestū nume cuprinde în sine o realitate şi unū simbolū: o realitate, întru câtū fiă-care aşedământū de acestū felū trebue să aibă o grădină cultivată înadinsū pentru educaţiunea copiilorū, în care ei jucându-se să înveţe a cunósce şi a iubi natura; şi unū simbolū, întrucâtū copii trebuescū priviţī ca nisce florī, a căroru desvoltare cere sciinţa şi grija neadormită a grădinarului.

(Va urma).

celea au fostŭ în dilele trecute marĭ tempestățĭ. Așa în *Linz* și împrejurime a pricinuitŭ pagube marĭ unŭ viforŭ grozavŭ ce în urmă s'a sfârșitŭ c'unŭ puternicŭ puhoiu de grindină și plóie. In satele de lângă Linz trăsnetulŭ a aprinsŭ ca la 20 de case. In *Ems* au fostŭ loviți de trăsnetŭ o femeiă și unŭ copilŭ. Pagubele pricinuite prin revĕrsarea apelorŭ comunelorŭ învecinate suntŭ fórte marĭ.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei."

De pe lângă Eriu (Selagiu) 1 Aug. 1888.

Adunarea despărțĕmêntului XI. alŭ „Associațiunei" și adunarea Reuniunei femeilorŭ române din Sĕlagiu. — Despărțĕmêntulŭ XI. alŭ Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ și „Reuniunea femeilorŭ române din Sĕlagiu" șĭ-au ținutŭ adunările generalĭ în anulŭ acesta în comuna Domninŭ, la 6 Augustŭ.

Dimineața la 8 óre s'a începutŭ serviciulŭ dumnedeescŭ la care a asistatŭ comitetulŭ Despărțĕmêntului alŭ XI, și alŭ Reuniunei, pontificândŭ Rs. Dnŭ *Alimpiu Barboloviciu*, Vicariulŭ Silvaniei și directorulŭ Despărțĕmêntului. La 10 óre în localitatea într'adevĕrŭ spațiósă a școlei gr. cat. române din locŭ amintitulŭ Domnŭ Directorŭ alŭ Despărțĕmêntului prin o cuvêntare clasică, rostită cu elocința-i rară și binecunoscută, a dechiaratŭ ședința de deschisă, după care actuariulŭ Despărțĕmêntului, devotatulŭ și bravulŭ Românŭ alŭ Sĕlăgienilorŭ, D-lŭ Andrei Cosma, cetì raportulŭ anualŭ despre activitatea despărțĕmêntului. S'au împărțitŭ apoi cele 7 premii între învĕțătorii cei mai distinșĭ ai Sĕlagiului; și anume estimpŭ au fostŭ premiațĭ următorii d-nĭ învĕțătorĭ: Ioan *Chira* din Băsăștĭ cu o vacă cu vițĕlŭ, Ipathie *Todoranŭ* din Domnin cu o scrófă cu 5 purcei, Petru *Longin* din Șimleulŭ Silvaniei cu 20 florinĭ, Vasiliu *Olteanŭ* din Periceiu, Gavrilŭ *Hosu* din Crasna, Gavrilŭ *Aluaș* din Babța și încă unulŭ, alŭ căruia nume nu-lŭ sciu, cu câte 10 fl. fiă-care. S'au împărțitŭ mai departe premii între școlarĭ și școlărițe și adecă între 2 școlarĭ câte o păreche de ciobote, între alțĭ doi câte unŭ talerŭ de unŭ florenŭ, ér între alții năfrămĭ, tăblițe, creóne, caiete de scrisŭ și altele de aste.

După rădicarea ședinței Despărțĕmêntului, s'a deschisŭ ceea a Reuniunei femeilorŭ române din Sĕlagiu sub presidiulŭ Dómnei *Clara Maniu* n. *Coroianŭ*, președinta Reuniunei.

Principalulŭ obiectŭ alŭ pertractărilorŭ a fostŭ *înființarea unei școle de fetițe române în Șimleulŭ Silvaniei*, care se va și deschide cu 1 Septemvre a. c. conformŭ concursului pentru învĕțătóre publicatŭ în „Gazeta Transilvaniei" și „Tribuna". — Nu esagerezŭ, când afirmŭ, că meritulŭ incontestabilŭ la rădicarea acestei școle e a marelui naționalistŭ Sĕlagian, Andrei Cosma, directorulŭ institutului de creditŭ și economii „Silvania" și marele proprietarŭ alŭ Supurului de susŭ. Dlŭ Andrei Cosma nu numai cu vorba, ci cu fapta, cu esemplu viu și demnŭ de imitatŭ a premersŭ inteligențilorŭ sĕlăgienĭ întru rădicarea acestei institutiunĭ culturalĭ. Ore cine sĕ fiă acelŭ, „órecine", care 100 fl. a dată pentru înființănda școlă, cine e acela, care peste 600 fl. a colectatŭ pentru dênsa? La suma de 600 fl. au contribuitŭ afară de D-lŭ Cosma, marele proprietarŭ din Băsăștĭ Georgiu Popŭ, Vicariulŭ Alimpiu Barboloviciu, Dr. Nichita din Zelau și alții.

La 3 óre a avutŭ locŭ unŭ prândŭ comunŭ, la care au participatŭ cam 160 persóne domnĭ, dómne și domnișóre. Primulŭ toastŭ îlŭ rosti Directorulŭ Despărțĕmêntului Rs. D. Alimpiu Barboloviciu pentru Maiestatea **S'a Împĕratulŭ** și Regele apostolicŭ și pentru augusta casă domnitóre. Apoi urmă Dlŭ Andre Cosma, Gavrilŭ Trifŭ, Vasiliu Pătcașŭ, Constantinŭ Lucaciu, vrednicŭlŭ frate alŭ iubitului preotŭ românŭ Dr. Vasiliu Lucaciu, Demetriu Suciu, Serbacŭ din Marmația și alții. După banchetŭ învĕțătorulŭ Todoranŭ s'a produsŭ cu școlarii sĕi, carĭ au declamatŭ fórte bine. Onóre Dlui Todoranŭ!

La 8 óre séra balulŭ a fostŭ precedatŭ de unŭ concertŭ declamatorico-musicalŭ, în care au debutatŭ precumŭ urmează: 1. „Balcanulŭ și Carpații", poesiă de Vasilie Alexandri, declamată de d-ra Maria Vașvari. 2. „Galopŭ brillant de Fiori" pentru 4 mânĭ esecutatŭ prin d-șórele Emilia Trifŭ și Laura Popŭ 3. „Cântecŭ contimporanŭ", poesiă de Iustin Popfiu declamată prin D-șóra Elena Popfiu. 4. „Doina" cântată pe flaută prin Dlŭ Aureliu Șimonŭ. 5. „Mazurca" de Tecla Badaszewska pe violină și pianŭ prin domnișórele Eugenia și Emilia Trifŭ. 6. „Unŭ devotamentŭ familiei Hurmuzachi", poesiă de Andrei Mureșianu decl. prin Dlŭ Aureliu Șimon. 7. „Fantasia" de Mihali esecutată pe pianŭ prin d-ra Laura Popŭ. A escelatŭ d-ra Laura Popŭ, care și primì din partea publicului cele mai frenetice aplause, cerêndu-se totodată din partea publicului în mai multe rêndurĭ sĕ se repeteze, ér gentila D-șóra Laura Popŭ avŭ bunăvoința a repeta în mai multe rêndurĭ. Priméscă totodată și grațiósele d-re Emilia și Eugenia Trifŭ, împreună cu escelentele declamante: Elena Popfiu, Maria Vașvari și d-lŭ Aureliu Simonŭ cele mai sincere gratulațiunĭ pentru succesulŭ reportatŭ.

Binereușitului concertŭ 'i urmă dansulŭ alŭ căruia începutŭ se făcù cu „Ardeléna." Cuadrilulŭ primŭ l'au dansatŭ 60 părechĭ. Sala ce-i dreptŭ, a fostŭ cam strîmtă, dér pentru aceea petrecerea a fostŭ destulŭ de animată; durere numai, că pe când la balulŭ Reuniunei femeilorŭ române sĕlăgiene din anulŭ trecutŭ costumulŭ naționalŭ fù representatŭ de 23 de femei, pe atuncĭ în anulŭ acesta abia 4 costume naționale au fostŭ. Nu înțelegŭ chiar de locŭ causa acestei aparițiunĭ. Anume, în costumŭ naționalŭ s'au presentatŭ d-nele: *Rosa Ilieș* n. *Lenghelŭ* și *Veronica Popŭ* n. *Laslĕu* din Tranișŭ, ér dintre d-nișóre: *Veronica Olariu din Stâna* și *Luisa Costa* din Peceiu.

Diminéța la 5 óre, după o petrecere adevĕrată românéscă, publiculŭ s'a depărtatŭ ducêndŭ cu sine suvenirile cele mai frumóse și în dulcea sperantă de a conveni pe viitorŭ în Treznia și mai consolidațĭ spre lupta pentru cultura poporului românŭ.

Observŭ cu asta ocasiune, că acum nu va mai avé ocasiune raportorulŭ diarului ungurescŭ „Szilagy" sĕ se laude, cum s'a lăudatŭ anulŭ trecutŭ, dicêndŭ, că „csárdășulŭ" încă s'a jucatŭ până la „non plus ultra", căcĭ anŭ încă numai odată și, și atuncĭ fórte puținŭ s'a dansatŭ, éstŭ timpŭ însĕ nu s'a dansatŭ chiar de locŭ.

Inainte de a termina nu potŭ sĕ nu amintescŭ în seria celorŭ mai meritațĭ bărbațĭ ai Românilorŭ sĕlăgenĭ pe d-nii: Vicariulŭ Barboloviciu, devotatulŭ Cosma și G. Trifŭ, nevoindŭ a detrage din meritele unui advocatŭ, ca G. Filipŭ orĭ din ale unui preotŭ ca Pătcașŭ etc.: falanga și pleiada românismului din clasica Silvaniă, cărora asemenea sĕ ne mai dea Dumnedeu!

Priméscă toțĭ p. t. domnĭ, dómne și domnișóre, carĭ au participatŭ și contribuitŭ la balulŭ Reuniunei femeilorŭ române din Sĕlagiu, mulțămita cea mai cordială.

La revedere pe viitorŭ în Treznia!

Unŭ Românașŭ sĕlăgianŭ.

Literatură.

Cuvêntărĭ bisericescĭ și funebrale de *Iosifu-Ioanŭ Ardeleanŭ*, parochŭ românŭ gr. or. *Tomulŭ II.* Aradŭ 1888. Editura autorului. Tipografia diecesană. Prețulŭ 1 fl. — Opulŭ acesta, care numai acum a eșitŭ de sub tiparŭ, cuprinde în formatŭ mare 8⁰ 145 pagine. In partea primă a lui se află 11 cuvêntărĭ bisericescĭ întocmite pentru diferite ocasiunĭ, anume: la Nascerea Domnului, la chramulŭ bisericei, la unŭ scopŭ de caritate, sfințire de clopote, Intêmpinarea Domnului, Dumineca Tomei, Dumineca a VI după Rusalii, la unŭ martirŭ, Dumineca VIII după Rusalii, sfințirea de cruce și Inălțarea sf. crucĭ. In partea a doua se cuprindŭ 11 cuvêntărĭ funebralĭ: La unŭ preotŭ tinĕrŭ binemeritatŭ, la unŭ creștinŭ fruntașŭ, la unŭ sinucisŭ, la o fecióră, la unŭ creștinŭ piosŭ, la o preotésă tinĕră, la unŭ vechiu și bravŭ învĕțătorŭ. la morțĭ de diverse stărĭ, la mórtea grabnică a unui preotŭ tinĕrŭ, la unŭ casŭ de mórte prin înecare și la unŭ funcționarŭ.

*

Fóia bisericéscă și scolastică, organŭ alŭ provinciei metropolitane gr. c. de Alba-Iulia și Făgărașŭ. Apare în Blașŭ de 2 orĭ pe lună și costă pe anŭ 6 fl. — Nr. 22 dela 15 Augustŭ cuprinde în partea bisericéscă, redigeată de *Dr. Ioanŭ Rațŭ*: Tatălŭ nostru (unŭ ciclu de meditațiunĭ), de Dr. Victorŭ Szmigelski, Viéța și învĕțătura lui Isusŭ Christosŭ, prelucrată de Ioanŭ Boroșiu. Din viéța pastorală (îndrumărĭ practice), de Titu Budu. Sânta unire și desvoltarea nóstră națională, de Adalbertŭ Piticŭ. Epistola lui Gregoriu Maiorŭ de d-to 20 Aug. 1782 în causa abdicerei. Varietățĭ. — In partea scolastică, redigeată de *Alesandru Uilăcanŭ*: Sântulŭ Georgiu și Pascile, de Dr. Paulŭ Tanco. Este și trebue sĕ fiă frica mijlocŭ disciplinarŭ și prin urmare educativŭ?, de R. Simu. Ce sĕ propunemŭ în I-a Clasă a școlei poporale? de P. Ungureanu. Esperiențe pedagogice, de Petru Popescu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Berlinŭ, 20 Augustŭ. După prândulŭ de gală împĕratulŭ Vilhelm a făcutŭ o primblare pe apă, pe-o resgată cu pânze care purta bandiera de mare țintă și pea căreia catargŭ principalŭ fâlfăia stindardulŭ Anstriei.

Parisŭ, 20 Aug. Se pregătescŭ secretele de espulsare contra indivițilorŭ strĕinĭ, carĭ au luatŭ parte la demonstrările lucrătorilorŭ greviștĭ.

NECROLOGŬ.

Capitululŭ catedralei gr. cath. de Oradea-mare cu inima durerósă anunță mórtea iubitului sĕu confrate:

Ioanŭ Cuuc de Cupșenĭ,

abate SS. AA. Petru și Paulŭ de Kács, Canonicŭ Lectore, Presidentele Oficiului esactŭ diec. Ases. consist., consilierŭ la tribunalulŭ matr. esaminatorŭ, presinodale scl.

întêmplată în 15 Augustŭ st. n. séra la 10 óre, după unŭ morbŭ scurtŭ dér greu în anulŭ vieții 78 și alŭ preoției 54. In repausul sufletului adormitului în Domnul S. Liturgiă cu parastasŭ se va ține în 17 Aug. la 8 óre a. m. Rĕmășițele pămêntescĭ se vorŭ îmormênta în Cimitirulŭ gr. cath. de Ujváros, la 17 Aug. d. a. la 4 óre.

Oradea-mare, 16 Augustŭ 1888.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

*

Subscrișii cu inima înfrântă de durere aducŭ la cunoscința numĕroșilorŭ lorŭ consângenĭ, și tuturorŭ amicilorŭ și cunoscuțilorŭ, că multŭ iubita și neuitata lorĭ: soțiă, mamă, fiică, soră și cumnată **Victoria Frâncu** născ. **Sterca Siuluțŭ**, după unŭ morbŭ gravŭ și îndelungatŭ, astădĭ în al 51-lea anŭ alŭ vieții și 31 alŭ préfericitei sale căsĕtorii, împărtășită fiindŭ cu sf. taine, șĭ-a datŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ în mânile Creatorului. Rĕmășițele pămentescĭ consacrate după ritulŭ gr. or. se vorŭ aședa în cimeterulŭ gr. or. din locŭ în 5 (17) Augustŭ a. c. la 5 óre d. a.

Miscolțŭ (Comitatulŭ Borsod), la 3 (15) Augustŭ 1888.

Amosŭ Frâncu, jude reg. de tribunalŭ, soțŭ; *Victoria* și *Florica* fiice; *Victoria St. Siuluțŭ*, născ. *Joanoviciu* mamă; *Alexandru St. Siuluțŭ*, căpitanŭ de poliția, frate; *Elena Simionașiu* născ. *St. Siuluțŭ* și *Ana St. Siuluțŭ* sororĭ; *Ioanŭ Simionașiu*, assesorŭ la sedria orfanală. cumnatŭ.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

DIVERSE.

Unŭ originalŭ. Unŭ strungarŭ fórte originalŭ a încetatŭ acuma din viéță la Maiența. Meșterulŭ acesta, nemulțumitŭ în 1866 de mersulŭ evenimentelorŭ în Germania, dela bătălia dela Sadova încóce supĕratŭ că Austriacii sĕ lăsaseră a fi bătuțĭ de Prusienĭ, se închisese de atuncĭ în casă și jurase că n'o sĕ mai iasă afară. S'a ținutŭ de cuvêntŭ în timpŭ de douĕdecĭ și doi de anĭ, până ce a muritŭ. In acéstă curgere lungă de vreme a scosŭ numai câte-odată capulŭ pe feréstră ca sĕ vadă mișcarea lumii pe stradă, dér despre transformarea orașului cum și despre mișcarea spiritelorŭ elŭ n'a mai sciutŭ nimicŭ decâtŭ de prin diare.

Unŭ cimitirŭ inundatŭ. Cimitirulŭ israelitŭ din Trebicĭ (Austria) a fostŭ năpăditŭ și stricatŭ de apă, în urma ploilorŭ ce nu se mai sfârșescŭ. Cosciuge, cadavre și osăminte se duceau sub vêrtejŭ, căcĭ inundațiunea desfăcuse tóte mormintele. O vĕduvă era sĕ se înece alergândŭ ca sĕ prindă cosciugulŭ bărbatului ei, de curêndŭ îngropatŭ, și pe care apa îlŭ rostogolea. Se cufundă într'unŭ noroiu licuidŭ, din care cu greutate abia o scóseră cei de față.

La ce te duce amorulŭ. Unŭ Englesŭ înamoratŭ la nebuniă de o frumósă și tĕnĕră fată, o cerù de soțiă, dér fù refusatŭ. De órece însĕ i se părea că și fata avea órecare dragoste pentru elŭ, voi sĕ scie, care era causa, pentru care fusese refusatŭ. Tĕnĕra domnișóră, surprinsă de atâta stăruință, îi mărturisi, că motivulŭ, pentru care nu consimțise sĕ-lŭ ia de bărbatŭ, era, că ea, în urma unei amputațiunĭ, îșĭ perduse piciorulŭ și îlŭ înlocuise prin unulŭ de lemnŭ și că temêndu-se, ca nu cumva într'o di séu într'alta sĕ-i reproșeze acestŭ defectŭ, nu vrea sĕ consimță. Nebunŭ de dragostea ei și voindŭ cu orĭce prețŭ sĕ o ia de nevastă, Englesulŭ se duse la Parisŭ și făcù sĕ 'i se amputeze și lui unŭ piciorŭ. Vindecatŭ, se întórse la Londra și presentându-se d-șórei îi spuse, că acum nu mai e nicĭ o pedecă la căsĕtoria lorŭ, de órece și lui îi lipsesce unŭ piciorŭ. Domnișóra, convinsă de astfelŭ de probă de dragoste, consimțì în fine sĕ-lŭ ia de bărbatŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 18 Augustŭ st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.98	Vênd.	9.02
Argintŭ românescŭ .	„	8.90	„	8.92
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.74	„	9.78
Lire turcescĭ . . .	„	11.05	„	11.07
Imperialĭ	„	10.05	„	10.07
Galbinĭ	„	5.73	„	5.75
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	119.—	„	120.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Augustŭ st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.45
Renta de hârtiă 5%	91.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	149.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.25
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	129.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.40
Renta de hârtiă austriacă	81.90
Renta de argintŭ austriacă	82.90
Renta de aurŭ austriacă	111.40
Losurĭ din 1860	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	870.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	306.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	315.20
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.82
Napoleon-d'orĭ	9.78
Mărcĭ 100 împ. germane	60.27½
Londra 10 Livres sterlinge	123.55

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 8871—1888.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce prin acésta la cunoscința publică, cumcă se vorŭ da în arêndă josŭ însemnatele arăturĭ, parțelele de pășunatŭ, pășunile de munte în fostulŭ Domeniu, aparținĕtóre comunei Brașovŭ, asemenea pămênturile aflătóre pe teritoriulŭ orășenescŭ, pe cale de licitațiune verbală și în scrisŭ pe lângă ulterióra aprobare din partea representanței comunale, conformŭ condițiunilorŭ aflătóre la oficiulŭ economicŭ orășenescŭ în órele de cancelariă în Brașovŭ pe timpulŭ de 6 anĭ, adică dela luna Septemvre 1888 până în luna Octomvrie 31, 1894 oferențilorŭ.

Licitațiunea și ofertarea începe Joi în 30 Augustŭ a. c. la 8 óre antemeridiane în sala de ședințe, casa sfatului, în Brașovŭ, se va ține și în ḑiua viitóre în 31 Augustŭ a. c. până la darea în arêndă a tuturorŭ obiectelorŭ.

Fiăcare licitantŭ are a depune, înainte de a i se da voiă la oferirea verbală, **unŭ vadiu de 10% din prețulŭ de strigare, în mânile comissiunii de licitare.** Ofertele scrise, carĭ se vorŭ deschide după licitațiunea verbală, au sĕ se predea închise, provĕḑute cu denumirea acelui obiectŭ, pentru care se oferéză, **celŭ mai târḑiu până în 29 Augustŭ a. c.** la órele 6 postmeridiane, dirigentului oficiului economicŭ E. Hintz.

In ofertele, provĕḑute cu 50 cr. timbru, este neapĕratŭ de lipsă sĕ fiă conținută întocmai acea denumire a obiectului pe care se oferéză, asemenea sĕ conțină și prețulŭ oferitŭ pe arêndă anuală, esprimatŭ în cifre câtŭ și în litere, totdeodată și declararea, că oferentulŭ cunósce condițiunile de arendare și licitațiunea în totŭ cuprinsulŭ lorŭ și se supune acelora. **Asemenea are ofertulŭ sĕ conțină acludatŭ unŭ vadiu de 10% din suma oferită de arêndă.**

Arendatorulŭ este obligatŭ sĕ depună o cauțiune egală cu prețulŭ de arêndă pe unŭ anŭ, și décă arênda anuală trece peste 50 fl. este obligatŭ pentru facerea contractului de arêndare în forma unui documentŭ notarialŭ.

Obiectele de arendatŭ suntŭ următórele, adică:

I.

Pămênturĭ pe teritoriulŭ orășenescŭ.

1.	(Fleischauerweiher), O livadiă de lângă Racadĕu	prețulŭ	de	strigare	fl.	8.—
2.	Livadia Logofĕtului	„	„	„	„	20.—
3.	Pămênturile de fer mare și micŭ	„	„	„	„	30.—
4.	Livadia în Lipiasŭ	„	„	„	„	40.—
5.	Livadia în Tratzko	„	„	„	„	8.—
6.	Stóffĕnulŭ mare și micŭ	„	„	„	„	35.—
7.	Livadia de lângă Ternbach	„	„	„	„	20.—
8.	Douĕ petece de pămêntŭ în Stóffĕnŭ și lângă fântănióră	„	„	„	„	50.—
9.	Livadia tricesimalilorŭ în Timișulŭ de josŭ	„	„	„	„	10.—
10.	Livadia vitelorŭ în Timișulŭ de susŭ	„	„	„	„	5.—
11.	Iérba pe loculŭ numitŭ „Honterusplatz“	„	„	„	„	20.—
12.	Așa numitulŭ „Stadthauptmannshomm“	„	„	„	„	10.—
13.	7 jugĕre de pășune în a V-a brazdă	„	„	„	„	75.—
14.	Bodzaulŭ micŭ	„	„	„	„	800.—
15.	Grădina în strada Katarina nr. 65 lângă casarmă	„	„	„	„	8.—
16.	Pămêntulŭ comunalŭ pe partea de josŭ a scólei de înotare	„	„	„	„	25.—
17.	Parțelele Nr. 1—18 livadiei oficiόse dincóce de Bârsă	„	„	„	„	600.—
18.	Parțelele Nr. 1—4 livadiei oficióse dincolo de Bârsă	„	„	„	„	30.—
19.	Parțela I în Tabĕra mare	„	„	„	„	120.—
20.	„ II „ „ „	„	„	„	,,	110.-
21.	„ III „ „ „	„	„	,,	,,	120.-
22.	„ IV „ „ „	„	„	,,	,,	90.-
23.	Parțelele I și II în Tabĕra mică	„	„	,,	,,	70.-
24.	16 parțele în Logóza mică	„	„	,,	,,	100.-
25.	2 petece de pămêntŭ lângă Bârsă în a IV brazdă	„	„	,,	,,	15.-
26.	Parțela I în Ștóffĕnulŭ micŭ	„	,,	,,	,,	15.-
27.	„ II „ „ „	„	„	,,	,,	35.-
28.	„ III „ „ „	,,	,,	,,	,,	35.-
29.	„ IV „ „ „	,,	,,	,,	,,	85.-
30.	Grădina lângă casarma „Lazaretŭ“	,,	,,	,,	,,	10.=
31.	Peteculŭ de pămêntŭ înaintea Blumĕnei micĭ	,,	,,	,,	,,	5.-
32.	Livadia cerbului și grópa lungă	,,	,,	,,	,,	50.-
33.	Pășunea, Postovarŭ și Colțu Crucurului. fără pășiunea de pădure	,,	,,	,,	,,	100.=
34.	Pășunea în Pissiacŭ și Piscu lungŭ	,,	,,	,,	,,	100.-

II.

1.	Arăturĭ și livedĭ Turcheșŭ	prețulŭ	de	strigare	fl.	190.-
2.	,, ,, ,, Apața	,,	,,	,,	,,	150.=
3.	,, ,, ,, Crisbavŭ	,,	,,	,,	,,	200.-
4.	,, ,, ,, Satulŭ-nou	,,	,,	,,	,,	40.-
5.	,, ,, ,, Branŭ	,,	,,	,,	,,	250.-
6.	,, ,, ,, Zêrnescĭ	,,	,,	,,	,,	170.-
7.	,, ,, ,, Tohanu-nou	,,	,,	,,	,,	180.-
8.	,, ,, ,, Vlădenĭ	,,	,,	,,	,,	140.-

III.

Pășiunĭ de munte allodiale în Sĕcele, Branŭ și Zêrnescĭ.

1.	Zenóga Bratoki	prețulŭ	de	strigare	fl.	400.-
2.	Orlatŭ	,,	,,	,,	,,	300.-
3.	Valea rece	,,	,,	,,	,,	300.-
4.	Oberschi capri	,,	,,	,,	,,	300.-
5.	Palțiu	,,	,,	,,	,,	400.-
6.	Muntele cailorŭ	,,	,,	,,	,,	650.-
7.	Piatra mare	,,	,,	,,	,,	200.-
8.	Zenóga lui Nanŭ	,,	,,	,,	,,	900.-
3.	Vaida	,,	,,	,,	,,	700.-
10.	Tesla	,,	,,	,,	,,	600.-
11.	Ciucașŭ și Piétra roșiă	,,	,,	,,	,,	300.-
12.	Piscu și Colțu Barbului	,,	,,	,,	,,	600.-
13.	Roșca	,,	,,	,,	,,	400.-
14.	Piroșca	,,	,,	,,	,,	300.—
15.	Radille	,,	,,	,,	,,	200.-
16.	Pășiunile de munte Tămașŭ în Zĕrnescĭ afară de pășĭunea de pădure	,,	,,	,,	,,	60.-
17.	Pășiunea de munte „Zănóga“ în Branŭ	,,	,,	,,	,,	300.-
18.	Pășiunea de munte „Grohotisch“ în Branŭ	,,	,,	,,	,,	200.-
19.	Pășiunea de munte Clobucetŭ	,,	,,	,,	,,	200.-
20.	Pășiunea de munte Măgura	,,	,,	,,	,,	50.-

Brașovŭ, 1888 Augustŭ 4.

Magistratulŭ orășenescŭ.

20 M,3—1

No. 2625—1888.

I.

Escriere de concursŭ.

Pentru **3 stipendie din Fundațiunea fericitului Archiepiscopŭ și Metropolitŭ Alesandru Sterca Șiuluțŭ**, din carĭ **2 de câte 200 fl. v. a.** usuate unulŭ de Vasilie Fodorŭ, rigorosante în drepturĭ, și altulŭ de Emanuilŭ Doctorŭ, rigorosante în medicină și dechiarate de vacante din causă, că celŭ dintâiu nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1887/8, ér alŭ doilea obținêndŭ diploma de doctorŭ a terminatŭ cursulŭ, — și **unŭ stipendiu de 60 fl. v. a.** dechiaratŭ de vacantŭ din causă, că beneficiatulŭ Octavianŭ Tobiasŭ, studentŭ de a IV-a clasă gimn. nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1887/8, se escrie concursŭ cu terminulŭ de 15 Septemvre a. c. st. nou.

La aceste stipendie potŭ concurge:

a) numai tinerĭ studențĭ miserĭ gr. catolicĭ, carĭ suntŭ născuțĭ în Archidiecesa gr. cat. de Alba-Iulia, și suntŭ Românĭ de nascere.

b) carĭ pre lângă purtare morală bună au din studie calculĭ de **Eminențiă.**

c) ascultătorii de medicină, de drepturĭ, de sciințele reale, precum suntŭ: technica, montanistica, silvanistica și la vr'o academiă comercială.

d) dintre concurențĭ vorŭ ave preferință în înțelesulŭ literelorŭ fundaționale, ceteris paripus, consângenii piului fundatorŭ.

e) dela concurențĭ se recere, ca **pre lângă testimoniele alăturate în copie autentice și nu în origine** la cererile concursuale, se mai producă: atestatŭ demnŭ de credință, prin care sĕ documenteze consângenitatea cu piulŭ fundatorŭ, carte de botezŭ, atestatŭ de paupertate, care sĕ fiă subscrisŭ de antistia comunală politică și de parochulŭ concernente, și întăritŭ cu sigilulŭ parochialŭ și celŭ comunalŭ, precum și cu subscrierea oficiului pretorialŭ, ér în cetățĭ și opide cu subscrierea antistiei cetățiene séu opidane, — în urmă:

f) concurenții sĕ numéscă espresŭ institutulŭ, la care și unde vorŭ sĕ continue sciințele academice orĭ gimnasiale.

Cererile concursuale ástmodŭ adjustate sĕ le subșternă până la terminulŭ prefiptŭ consistoriului subsemnatŭ. Concursele, carĭ nu vorŭ fi astfelŭ instruite și nu se vorŭ subșterne în terminulŭ prefiptŭ nu se vorŭ lua în considerațiune.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 11 Augustŭ 1888.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

124—126, 3—1

II.

Escriere de concursŭ.

Pentru **unŭ stipendiu de 100 fl. din Fundațiunea Tordaiană,** usuatŭ de Aureliu Mureșianu, rigorosantŭ în drepturĭ și dechiaratŭ de vacantŭ din causă, că nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1887/8 se escrie concursŭ **cu terminulŭ pre 15 Septemvre a. c. st. nou.**

Condițiunile pentru obținerea acestui stipendiu suntŭ cele espuse mai susŭ în concursulŭ escrisŭ pentru stipendiele șiulutiane.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 11 Augustŭ 1888.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

III.

Escriere de concursŭ.

Pentru **unŭ stipendiu de 150 fl. v. a. din Fundațiunea fericitului** Ioanŭ **Chirilla** fostŭ canonicŭ metropolitanŭ, usuatŭ de Eugeniu Banuțiu studentŭ de a IV-a clasă gimn. și dechiaratŭ de vacantŭ din causă, că **n'a produsŭ** atestatŭ scolasticŭ cu calculĭ satisfăcĕtorĭ despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1887/8, — și **altŭ stipendiu de 40 fl. v. a. din Fundațiunea Alutaniană** usuatŭ de Aureliu Petruca gimnasistŭ absolutŭ, se escrie concursŭ cu **terminulŭ pre 15 Septemvre a. c. st. nou.**

Doritorii de a obține unulŭ din aceste stipendie au sĕ-șĭ subșternă cererile sale concursuale instruite în înțelesulŭ condițiunilorŭ din concursulŭ publicatŭ pentru stipendiele șiulutiane subsemnatului consistoriu metropolitanŭ.

Blașiu, din ședința consistorială ținută în 11 Augustŭ 1888.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.

Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ

Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după améḑĭ

b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după améḑĭ.

c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.

d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.

e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de améḑĭ

b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.

c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.

d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.

e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.